

הפיתוח האקדמי

פיתוח קורסים אקדמיים ללמידה מרחוק - ליבת העשייה האקדמית באוניברסיטה הפתוחה - מנוהל במסגרת דיקנט הפיתוח וטכנולוגיות למידה בראשות פרופ' שרה גור־רזובלית. תהליך הפיתוח מורכב ורב־שלבי, ומעורבים בו אנשי האו"פ - חברי סגל אקדמי, עורכים ואסיסטנטים בעלי ידע וניסיון בהכנת חומרים ללמידה עצמית, וכן חוקרים ממוסדות אקדמיים אחרים מומחים בנושא הקורס.

ספרי הלימוד הקלאסיים של האו"פ הם תשתית לקורסים הנלמדים במרבית המוסדות להשכלה גבוהה בארץ. הם נכתבים במיוחד עבור הסטודנטים של האו"פ ומשלבים עזרים דידקטיים רבים בתוך תוכני הלימוד, כגון: שאלות, סיכומים, הערות והפניות. מלבד דגם ייחודי זה נפרסה בשנים האחרונות באוניברסיטה הפתוחה מניפה רחבה של דגמי קורסים שונים, שכל אחד מהם ייחודי באופן שבו מוצגים התכנים האקדמיים וניתן הליווי הפדגוגי ללמידה. מרבית הקורסים מבוססים על ספרים ועל חומרי למידה מודפסים. עם זאת, משנה לשנה גדל היקף חומרי הלימוד המוצעים בפורמט דיגיטלי: קורסים מצולמים בוידאו, מקראות וספרים אלקטרוניים. בהפקת הספרים וחומרי הלימוד שותפים אנשי מקצוע בהוצאה לאור, בהפקת החומרים האלקטרוניים לסוגיהם ובטכנולוגיות למידה.

המחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב

מערכות בסיסי נתונים (שכתוב)
מימוש מערכות בסיסי נתונים (שכתוב)
נושאים מתקדמים במערכות בסיסי נתונים (שכתוב)
תורת המשחקים (שכתוב)
ניהול מיזמי תוכנה (תואר שני)

המחלקה למדעי הטבע והחיים

כימיה אורגנית מתקדמת
מעבדה בפיסיקה ג'
קריאה ביקורתית של מאמרים ותכנון מחקר
מבוא לחשיבה רפואית (תואר שני)
ביוכימיה א' לכימאים

קורסים מצולמים

בקורס המצולם הרצאות הוידאו מחליפות את ספר הקורס המסורתי, והן חומר הלימוד העיקרי של הקורס. התוכן הלימודי בקורס כזה מוצג בצורה ויזואלית ודינמית, יחד עם "נוכחות המרצה" נוצרת הדמיה של מפגש חי. קורסים במתכונת של הרצאות מוקלטות המחליפות ספר קורס מציעים לסגל האקדמי של האוניברסיטה דרך חלופית ומהירה יחסית לפיתוח קורס (כ-4-6 חודשי צילום ועריכה) ומאפשרים גישה נוחה לעדכון חומר הקורס ולהרחבתו לפי הצורך. במהלך השנה החולפת הסתיימו או נמצאים בשלבי סיום הקורסים "מלחמה ואסטרטגיה", "ידע דתי, סמכות וכריזמה באסלאם", "מודלים חישוביים במדעי הקוגניציה", "ארגונומיה", "סטטיסטיקה ושיטות מחקר מתקדמות א'", "הסחורה האנושית: עבודת וסחר בעבדים באפריקה וממנה", "תורת האבולוציה ותנועת הבריאתנות", "תורת הספרות והתרבות", "דמוקרטיה ותקשורת".

קורסים שאושרו לפיתוח השנה

המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות

מבעד לצלילים: מוסיקה בשיח ביקורתי
אמנות ישראלית: מאפקים חדשים לרוח אחרת
הפואמה הביאליקאית
יצירה חזותית בחברה היהודית
סדנה לעריכה קולנועית למתחילים
סדנת בימוי
סדנת צילום קולנוע בסיסי
סדנת תסריטאות למתחילים
ספרות ואתיקה

המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות

היסטוריה של המזרח התיכון ותרבויותיו: טקסטים בערבית
תפוצות ישראל בתקופה ההלניסטית-רומית (שכתוב)

המחלקה לניהול וכלכלה

תאוריות עכשוויות של צדק כלכלי וחברתי
יסודות המשפט העסקי (שכתוב)
תכנון ניתוח ועיצוב מערכות מידע (שכתוב)
רגשות בארגונים (תואר שני)

המחלקה לסוציולוגיה,

למדע המדינה ולתקשורת

האיחוד האירופי: מוסדות, מדיניות, סוגיות
חברות מזרח תיכוניות בהיבט השוואתי
משפט השלטון המקומי בישראל

המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה

שונות בחינוך: היבטים עיוניים ויישומיים
שיפוט והערכה לתמידי ניהול וכלכלה (שכתוב)
היסטוריה של הפסיכולוגיה (שכתוב)
סוגיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית 1-4 (תואר שני)
קוגניציה ואיום (תואר שני)
קוגניציה חברתית (תואר שני)
סמינר מחקר א' (תואר שני)
סמינר מחקר ב' (תואר שני)
היבטים פסיכולוגיים של תקשורת דיגיטלית (תואר שני)
הבדלים בין אישיים (תואר שני)
בסימן שאלה: תאוריה ויישום בפיתוח שאלונים (תואר שני)
אבחון תעסוקתי ומיון עובדים (תואר שני)

הפקת כותרים חדשים של האוניברסיטה הפתוחה

סוג	כותרים	עמודים
ספרי לימוד בהפקה סופית	53	16,958
ספרי לימוד בהפקה זמנית	65	10,269
מקראות ומדריכי למידה בהפקה סופית	81	22,835
מקראות ומדריכי למידה בהפקה זמנית	32	5,264

תרגומי ספרים

- השנה יצאו לאור תרגומים לעברית של הספרים פסיכולוגיה חברתית (כרך ב), ניתוח השיח, תאוריית אנתרופולוגיות: מבוא היסטורי (כרך א+ב), מבוא לאנליזה גנטית (כרך ב).
- במסגרת פרויקט תרגום של ספרי האו"פ לערבית יצאו לאור השנה במהדורה סופית חמישה כרכים בקורס "מבוא לחשיבה חברתית" והכרך הראשון בקורס "המזרח התיכון בין מלחמות העולם". בהוצאה זמנית יצאו לאור הכרכים הנוספים של הקורס "המזרח התיכון בין מלחמות העולם", והעבודה על המהדורה הסופית נמצאת בעיצומה.

לימודי אנגלית כשפה זרה

השנה הופקו ספרים חדשים בקורסים "אנגלית רמה A למדעי החברה" ו"אנגלית רמה A לחינוך ופסיכולוגיה".

מערכת מניפ"ה

מערכת מניפ"ה (מערכת ניהול הפיתוח האקדמי) תומכת בתהליכי פיתוח ושכתוב קורסים ביחידה לפיתוח אקדמי, בכל שלבי הפיתוח - הצעה, עריכה, זכויות יוצרים והפקה. המערכת מאפשרת לנהל את גאנט הפיתוח של כל קורס בהיבטים של לוחות זמנים, תכולה וגורמים מבצעים וכן להציג מבט כולל ברמה של מחלקות, שלבי פיתוח, גורמים מבצעים, סוג הפיתוח (חדש/שכתוב) ועוד. כחלק מהטמעת המערכת נעשו השנה המהלכים האלה:

- פותחו דוחות ניהוליים (כגון: חתכים נוספים בדוח החצי שנתי, היקפי הקורסים שאושרו לפיתוח, מגמות בפיתוח בראייה רב-שנתית).
- ניתן מענה מחשובי לשכתוב קורסים של עד 30% ולקורסים מלפני 2009.
- שונו תבניות גאנט פיתוח קורס ורזולוציית הדיווח.
- נעשו מהלכים המאפשרים לפתוח את המערכת למחלקות האקדמיות בהתאם למדרג הרשאות.
- בבנה ארכיון קורסים שפיתוחם הסתיים.